

Fransk begynderprog B

Undervisningsvejledning

1. Fagets rolle

Fransk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Fagets centrale arbejdsområde er det franske sprog, dels som alment kommunikationsmiddel i europæiske og andre internationale sammenhænge, dels som erkendelsesmiddel og som genvej til forståelse af andre romanske sprog og kulturer. Endvidere omhandler faget kultur, historie og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede lande. Fagets metode er primært mundtlig kommunikation og arbejde med tekster.

Som anført har faget fransk et 3-fagligt sigte. Dette skal gøres eksplicit for eleverne.

På grund af de mange større og mindre delelementer i undervisningen kan eleverne let risikere at miste helhedsforståelsen af sprogfagene, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at stoppe op en gang i mellem og klargøre, hvad der er undervisningens fokus lige nu, og hvordan det hænger sammen med fagets identitet og metode. Det er således afgørende, at eleverne er bevidste om, at sprogfag fx ikke "kun" er grammatik og udtryksfærdighed, men at indholdssiden og kultursiden er væsentlige dele af faget, som i et snævert afhængighedsforhold med selve sproget, - sprog uden indhold er uinteressant. Det er derfor heller ikke i fransk ligegyldigt hvad man læser, bare man læser noget. De tekster, der vælges, skal således have en vis udtrykskraft i form og/eller indhold.

Som et humanistisk fag er fagets genstandsfelt først og fremmest mennesket som kulturskabende og kulturskabt væsen, og mennesket som subjekt, idet mennesket mener noget, vil noget og føler noget, som udtrykkes via menneskeskabte produkter. Således udtrykker de menneskeskabte produkter et budskab, en mening eller en følelse.

Overordnet set er hermeneutikken den paraply, der samler det vi *gør* i sprogfagene: Vi fortolker meningsfulde udsagn, idet det mennesket mener, føler og vil, udtrykkes i produkter, i tegn og sprog, som skal forstås, dvs. analyseres og fortolkes. Pointen er, at der aldrig er noget tegn, nogen ytring, som er uden sammenhæng. Mennesket er indlejret i sin kultur og sit sprog og sætter sig nye kulturelle og sproglige spor.

I sprogfagene står tekstlæsningen på fremmedsproget således centralt, og eleverne skal lære at stille følgende spørgsmål og besvare dem:

- hvad siger teksten og hvorfor?
- hvad er det forfatteren /afsenderen vil sige og hvorfor? (intentionalitet)
- hvordan kommer intentionaliteten til udtryk, og hvorfor?
- i hvilken sammenhæng (hvilken tradition indgår det i, tråde til forfatterens liv og værk)
- hvordan er sammenhængen mellem tekstens udtryk/intentionalitet og epokens
- hvilken historisk og/eller samfundsmæssig kontekst skal teksten forstås i.

Det er her vigtigt at understrege, at den historiske og/eller samfundsfaglige dimension netop er en

dimension, dvs. en ramme, der indgår på et eller andet plan i tekstanalysen og som kun er interessant for så vidt den er interessant for det kulturprodukt, der er genstand for analysen.

Med ovenstående overordnede tilgang er der forskellige metoder, der kan bringes i spil, alt efter hvilken tekst, der er i fokus, og alt efter hvilken del af sprogfaget, det vil være mest interessant og relevant at bringe på bane: Vil det i den konkrete situation fx være mest hensigtsmæssigt med en litteraturanalytisk tilgang, eller vil en lingvistisk tilgang være at foretrække? Hvor førstnævnte hænger snævert sammen med den hermeneutiske metode, befinder sidstnævnte sig i grænsefeltet til naturvidenskaberne, med den eksakte registrering af de sproglige udtryk og deres form.

2. Fagets formål

Viden og færdigheder:

Eleverne skal have en sådan viden om det franske sprog og sådanne sproglige færdigheder, at de kan forstå, tale og kommunikere på et enkelt og sammenhængende fransk. Eleverne skal have indsigt i og forståelse af fransksprogede samfund og disses kulturer.

Eleverne skal opnå et sprogligt niveau, som gør det muligt at kommunikere på et alment og tekstnært niveau. Eleverne skal desuden kunne bruge fransk som adgangsvej til at forstå hvad der sker i fransksprogede samfund og kulturer og dermed opbygge en global orienteringsevne.

Lærings- og arbejdskompetencer:

Eleverne skal kunne arbejde koncentreret og systematisk med sprogtilegnelse, og kunne arbejde med sproget gennem læsning, lytning, ordforrådstilegnelse og fordybelse i sprogets grammatiske struktur.

En vigtig forudsætning for tilegnelse af et nyt sprog, er et personligt og systematisk engagement fra elevernes side i forhold til selvstændig sprogfor dybelse. Denne kan til dels opnås i klasseundervisningssammenhæng, men fordrer i lige så høj grad et, fra eleven påkrævet, seriøst stykke kontinuerligt hjemmearbejde vedrørende læsning, tilegnelse af nye glosser og grammatiske emner samt lytning til talt fransk.

Personlige og sociale kompetencer:

Eleverne skal være bevidste om egne læreprocesser og om opnåelse af studiekompetence. Eleverne skal være fagligt og studiemæssig selvstændige og kunne arbejde i både par- og gruppe sammenhæng.

Et væsentligt element i opnåelse af studiekompetence, er at eleverne opøves i forskellige studiemetodikker, som vil gavne deres indlæring og fremstilling af sproget fransk. Underviseren bør lægge op til variation i undervisningen og sammensætning af mindre og større grupper med henblik på at skabe størst mulig elevaktivitet. En vigtig disciplin er også mindre elevfrem læggelser hvor underviseren undervejs skal være den støttende part, der gentager nogle af formuleringerne så tilhørerne også får konstruktiv udbytte af oplægget.

Kulturelle- og samfundsmæssige kompetencer:

Eleverne skal kunne reflektere over egen kultur i sammenligning med andre fransksprogede kulturer, og i tilknytning hertil skal de kunne gøre sig overvejelser om ligheder og forskelle ved at være en del af et to-sproget og to-kulturelt Grønland og et frankofont land.

Den aktuelle to-sproglige og to-kulturelle situation i Grønland, hvad end det måtte afføde af udfordringer og gevinster, er et interessant udgangspunkt for eleverne når emner med et frankofont islæt gennemgås. Eventuelle kulturelle, sproglige, identitetsmæssige og samfundsmæssige problematikker kan udgøre grundlaget for komparative refleksioner i 2 postkoloniale kulturer, der bærer præg af forskelle og ligheder betinget af det specifikke emne, der arbejdes med.

3. Læringsmål og indhold

3.1 Læringsmål

Eleverne skal kunne:

- a) *forstå hovedindholdet, når der tales et enkelt fransk om **kendte** såvel som almene emner, formidlet gennem forskellige medier.*

Hermed menes, at eleverne vænnes til at forstå hovedtræk uden at fokusere på detaljen. Almene emner er emner, som eleverne kan få brug for i en almindelig samtale, dvs. personrelaterede emner eller nære samfunds- og kulturelrelaterede emner. Mulighederne for anvendelse og inddragelse af forskellige medier gør sprogundervisningen dynamisk og levende. Internetwebsiden <http://www.lepointdufle.net> er et eksempel på en side, der hyppigt kan bruges i undervisningen og som byder på talrige lytteøvelser, interaktive øvelser, spil, quizzer, kryds og tværs samt sange. På <http://youtube.com> findes også talrige musikvideoklip, som er oplagte at bruge i undervisningen. Derudover kan film inddrages (klassikere såvel som nye), dvd hvor fransksprogede unge mennesker præsenterer sig selv og deres liv samt musik CD'er.

- b) *deltage i samtale på et enkelt og sammenhængende fransk om kendte såvel som almene emner,*

Det forventes at eleverne opnår evnen til at udtrykke korte, men forståelige og nogenlunde sammenhængende sætninger. Eleverne skal kunne indgå i samtale om hverdagsting, men også om tekster, der knytter sig til emner, der arbejdes med i undervisningssammenhæng.

- c) *læse og i hovedtræk forstå ubearbejdet fransk skønlitteratur samt sagprosa i et enkelt sprog*

Det er et fagligt mål, at eleverne skal kunne læse og forstå ubearbejdede fransksprogede tekster inden for såvel skønlitteratur som sagprosa. Det betyder, at ubearbejdede tekster indgår naturligt i læsningen af emner, men der kan i et emne forekomme enkelte bearbejdede tekster, dog ikke fra begyndersystemer.

Ubearbejdede tekster er:

- Tekster og tekstuddrag, som er forsynet med forfatter og/eller kildeangivelse
- Tekster forfattet med henblik på undervisning, som ikke adskiller sig fra autentisk fransk
- Letlæsningstekster af en sværhedsgrad, der omfatter mindst 2500 ord
- Oversættelser til fransk fra minoritetssprog inden for de fransktalende områder
- Eventyr, sagn og legender af fælleseuropæisk oprindelse skrevet på fransk

Tekster af ovennævnte typer, som er forsynet med gloser, anses ligeledes for at være ubearbejdede. For at sikre den faglige progression og for nå de faglige mål for tekstlæsning er det nødvendigt at tilrettelægge emnelæsningen således, at eleverne hurtigt vænnes til at læse ubearbejdede tekster.

d) redegøre mundtligt for et kendt emne på et enkelt og sammenhængende fransk

Det er vigtigt, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at fremlægge en kendt problemstilling. Det betyder, at eleven skal kunne fremlægge problemstillingen i et klart og nogenlunde flydende sprog, uden at alle detaljer nødvendigvis er korrekte, men med brug af relevante forbindere.

e) udtrykke sig skriftligt om kendte såvel som almene emner på et enkelt og sammenhængende fransk

Eleverne skal kunne skrive enkle tekster, der afspejler de i undervisningen gennemgåede temaer, på et enkelt og sammenhængende fransk. Omfanget af det skrevne vil variere, men forventes at være på mellem 0,5 – 1 ns. Det forventes at eleverne er i stand til at formulere enkle og sammenhængende sætninger, som vægtes højere end den grammatiske korrekthed.

*f) anvende det **erhvervede kendskab til franske og frankofone kultur- og samfundsforhold** i samtale på fransk og i arbejdet med de studerede emner*

I samtalen på fransk samt i det skriftlige arbejde anvendes viden og termer, således at de behandlede emner relateres til ovenstående forhold.

*g) relatere det **erhvervede kendskab til franske og frankofone kultur- og samfundsforhold** til andre kultur- og samfundsforhold*

Eleverne skal kunne perspektivere deres viden om franske og frankofone kultur- og samfundsforhold med andre kulturer – det være sig andre vesteuropæiske kulturer såvel som den grønlandske.

h) benytte viden om, hvordan man lærer fremmedsprog i det daglige arbejde og
i) anvende to-sprogede ordbøger og en elementær fransk grammatik.

For at give eleverne viden om, hvordan de mest effektivt lærer fremmedsprog, skal de trænes i forskellige sprogtilegnelsesstrategier som:

- hukommelsesstrategier, der fungerer som mentale link, så informationen lagres og lettere kan kaldes frem igen. fx ordforrådstræning

- kognitive strategier, der fungerer som en hjælp til at opfatte, analysere og praktisere sproget og dermed til at forme og revidere elevernes sproglige udvikling, fx læsestrategier, lyttestrategier, analysestrategier og samtalestrategier
- kompensationsstrategier, der fungerer som en hjælp til at overvinde begrænsninger i kommunikationen i form af mangelfuld grammatik og manglende ordforråd, fx anvendelse af gambitter, tøvemekanismer og strategiske omskrivninger.

Derudover indføres eleverne i opbygning og anvendelse af ordbøger samt relevante grammatikker.

3.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) de grundlæggende principper for sprogets opbygning og anvendelse, både vedrørende samtalers og teksters struktur og vedrørende den nødvendige syntaks og den morfologi, der er relevant for sprogets lydside*

EksPLICIT grammatisk viden om sproget er underordnet anvendelsen af sproget, og centralt står de grundlæggende principper inden for såvel morfologi som syntaks. Den grammatik, der inddrages, skal være relevant for den konkrete anvendelse af sproget. Der bygges i begyndelsen af forløbet videre på elevernes viden om tekststruktur og samtaleopbygning, for således at styrke deres evne til at overskue tekster og dialoger og gætte betydninger uden nødvendigvis at forstå detaljerne og især uden nødvendigvis at kende til samtlige regler for bøjning, orddannelse eller ordstilling. I det omfang, det er relevant, repeteres og uddybes de morfologiske, syntaktiske og pragmatiske regler med fokus på funktion i sproget snarere end på formel systematik og eksPLICIT grammatisk viden.

- b) et grundlæggende ordforråd og idiomatik, som eleverne har brug for i samtaler både om almene emner og om de studerede emner,*

- c) de grundlæggende elementer i fransk udtale og intonation, receptivt såvel som produktivt*

Der trænes udtale med særlig vægt på de lyde, der traditionelt volder ikke-fransksprogede problemer, fx nasalvokaler og stemte konsonanter. Lyde trænes i sammenhæng, fx ved gentagelse i kor, og der lægges mere vægt på intonation og rytme grupper end på udtale af enkeltlyde, idet det dog understreges, at alle dele er vigtige for forståelsen i samtalen. Der er imidlertid ikke tale om en systematisk gennemgang af udtaleregler. Træningen foregår ved lytteøvelser og gentagelser, med begrænset inddragelse af ortoepiske regler, så fokus kan ligge klart på lydsiden.

- d) nutidige mundtlige og litterære og ikke-litterære skriftlige udtryksformer fra Frankrig og et af de andre frankofone lande*

Her er der tale om et udvidet tekstbegreb, hvorved alle talte såvel som skrevne tekster og artefakter kan inddrages (fx litteratur, reklamer, taler og musik)

- e) historiske, kulturelle og interkulturelle forhold, der har relevans for de studerede emner og
- f) centrale samfundsmæssige forhold i Frankrig.

Der hvor det i undervisningen synes relevant, sættes de studerede emner ind i en bredere fransk og evt. international kontekst. Det vil her være oplagt at trække på elevernes viden fra andre fag eller indgå i et tværfagligt samarbejde med andre fag om et konkret emne. Endelig kan samarbejde med unge fra andre lande være med til at give eleverne interkulturel kompetence, dvs. bevidsthed om og åbenhed over for kulturelle forskelle samt viden om deres historiske kontekst. Mange kulturforskelle hænger sammen med brugen af sproget: semantiske distinktioner i ordforrådet, sproglige handlemønstre og sammenhængen mellem indhold og form i tekster. Derudover forventes det at eleverne opnår et bredt indblik i væsentlige sider af Frankrigs og frankofone landes samfundsforhold, således at man i forbindelse med læste emner inddrager viden om det politiske liv, kulturpolitiske forhold, skole- og uddannelsesforhold og lignende.

3.3 Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof består af forskellige kulturelle, litterære, historiske og samfundsmæssige udtryk med udgangspunkt i den frankofone verden. Stoffet skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide elevernes faglige horisont, så de opfylder læringsmålene. Som i kernestoffet skal også det supplerende stof i videst muligt omfang perspektiveres til både grønlandske og internationale forhold.

Udover kernestoffet skal der inddrages supplerende stof, som kan vælges frit, når blot det er med til at opfylde de faglige mål. Det kan fx være:

- dokumentarprogrammer, der uddyber - og - eller supplerer et gennemgået emne.
- dansk – eller engelsksproget materiale, fx avisartikler, til belysning af kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold, som bidrager til forståelsen af et gennemgået emne.

4. Undervisningens tilrettelæggelse

4.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes faglige niveau og viden.

Læreren skal ved undervisningens begyndelse tage udgangspunkt i elevernes faglige forudsætninger og niveau. Dette betyder i praksis, at læreren ikke skal tilrettelægge undervisningen på et for højt fagligt niveau i forhold til eleverne eller ud fra antagelser om et fagligt niveau hos eleverne, som læreren evt. kender fra andre gymnasier, fx fra gymnasier i Danmark. Læreren skal altså først danne sig et indtryk af klassens elever og deres faglige styrker og svagheder og derefter tilrettelægge det faglige niveau i undervisningen. Det skal her påpeges, at dette gør sig gældende ved undervisningens begyndelse, ved undervisningens afslutning før eksamen skal eleverne selvfølgelig opfylde de eksplicite krav i fagets læringsmål.

Ligeledes skal læreren være bevidst om at den enkelte klasse sjældent har en fællesnævner for fagligt niveau, især ikke ved undervisningens begyndelse ved skoleårets start. Problemet med

fagligt og niveaumæssigt set uhomogene klasser, kan løses ved at inddrage undervisningsdifferentiering i undervisningen, evt. dybdedifferentiering i gruppearbejdet, hvor de stærke elever får mere komplekse materialer eller mere stof, end de svage og breddedifferentiering i klasseundervisningen, hvor de svage elever fra læreren får gentaget de faglige pointer en ekstra gang.

Undervisningen tilrettelægges, så den i videst muligt omfang har karakter af en læringsdialog mellem lærer og elever.

Undervisningen må aldrig blive envejskommunikation. Begrebet "læringsdialog" indgår i en undervisningsform, hvor læreren indgår i en ligeværdig dialog med eleverne og tager elevernes svar og holdninger alvorligt, samtidig med at denne udfordrer deres vante forestillinger for at skabe refleksion og indsigt hos eleverne. En læringsdialog kan også være en faglig samtale, hvor læreren ved hjælp af åbne men bevidst valgte spørgsmål forsøger at lade eleverne sætte tanker og ord på deres egne erfaringer og ubevidste viden, ligesom faglige diskussioner imellem eleverne indbyrdes selvfølgelig også er læringsdialoger. Læringsdialogen kan også indgå i en anden form for "modellering", adfærdsmodellering, hvor læreren i praksis og igennem sin egen fremfærd i klassen demonstrerer hvorledes han eller hun ønsker eleverne skal agere, således at de kan blive tolerante, men kritisk tænkende mennesker, der kan deltage i samfundets demokratiske processer og dets øvrige interkulturelle sammenhænge.

Grundlæggende set kan "læringsdialogen" kun trives i et trygt og inspirerende studiemiljø, præget af respekt og tolerance for klassens gymnasiale subkultur og den enkeltes kulturelle og sociale baggrund.

Undervisningen tilrettelægges, så der veksles mellem forskellige undervisningsformer.

Variation i arbejdsformerne er et ufravigeligt krav til god undervisning. At "alle elever ikke lærer ens" er en veldokumenteret antagelse i den pædagogiske forskning. Dette betyder også at kun en vekslende organisering af arbejdsformerne i undervisningen gør det muligt at tilgodese elevernes forskellige læringsstile. Valget af arbejdsformer skal derfor bygge på principper om variation og progression i alle henseender, således at man opnår en vekslende organisering, herunder klasseundervisning, individuelt arbejde, par - og gruppearbejde

Undervisningen skal endvidere tilrettelægges, så eleverne gradvist trænes i mere selvstændige arbejdsformer: Fra lærerstyring og klasseundervisning til en højere grad af elevstyring både med hensyn til tilegnelse og formidling af stoffet. Eksempel på en elevstyret organisering kan fx være projektlignende arbejdsformer, hvor eleverne i en kortere eller længerevarende periode individuelt eller i grupper er ansvarlige for afgrænsning af en problemstilling, supplerende informationssøgning og formidling af stoffet til klassen. Sidstnævnte er et eksempel på den ønskede progression i undervisningen, hvor det studieforberedende aspekt styrkes.

Undervisningen tilrettelægges, så elevernes interesser og behov tilgodeses, så eleverne får mulighed for at opleve faget som spændende, relevant og vedkommende.

Formuleringen tager udgangspunkt i det didaktiske spændingsfelt mellem fagets eksplicite læringsmål og kernefaglighed på den ene side og elevernes ønsker og interesser på den anden side.

Opfyldelsen af fagets faglige mål er selvfølgelig et ufravigeligt krav til undervisningen, men dette må ikke betyde, at eleverne udelukkes for elevindflydelse på emnevalg, materialevalg og arbejdsformer, så der opstår en naturlig vekselvirkning mellem faglighed og elevernes ønsker og interesser. På denne måde styrkes grundlaget for elevernes faglige udvikling samtidigt med, at man bruger elevernes kendte erfaringsverden som udgangspunkt for genereringen af ny viden og erfaring, således at faget opleves som spændende, relevant og vedkommende for eleverne.

Undervisningen tilrettelægges, så der både er faglig progression i de enkelte forløb og temaer såvel som progression i udvikling af fagsprog og terminologi, så eleven gradvis opøves i mere selvstændige arbejdsformer og kompleks tænkning.

Læring kan opfattes som en progressiv og akkumulativ læringsproces, hvor det enkelte faglige begreb i undervisningen bygges ovenpå det foregående og danner en form for syntese med dette, hvorved der opstår en akkumuleret begrebsdannelse hos eleven. Dette betyder derfor, at undervisningen skal tilrettelægges med både en gradvis taksonomisk progression i de enkelte forløb og temaer såvel som med en systematisk og logisk progression i udvikling af terminologi og fagsprog, ikke mindst af hensyn til svage elever, eller elever, der har undervisningsproget, som et andetsprog. Det er ofte den langsomme men tydelige, systematiske og faglogiske rækkefølge i præsentationen af terminologi og fagsprog, der gør det muligt for de svage eller andetsproglige elever, at forstå selv avancerede og komplekse fagbegreber.

Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang perspektiveres til det omgivende samfund.

Formuleringen har baggrund i tanker om kulturbaseret undervisning, der betyder, at undervisningen tager sit udgangspunkt i den sociale og samfundsmæssige kontekst, hvori læringen foregår og eleven befinder sig. Dette betyder i praksis, at læreren i sin undervisning i så høj grad som muligt inddrager elevernes forudsætninger og sociale og kulturelle baggrund, og perspektiverer sin undervisning til denne, så undervisningen opleves som relevant for eleverne. På denne måde styrkes grundlaget for elevernes faglige udvikling samtidigt med, at man bruger elevernes kendte erfaringsverden som udgangspunkt for generering af ny viden og erfaring.

4.2 Arbejdsformer

Centralt i undervisningen står den faglige progression. Efter begynderundervisningen organiseres arbejdet gennem 3-5 forskellige emner og det sikres, at læringsmålene integreres heri.

Arbejdsformerne vælges under hensyntagen til variation og progression, og der anvendes fortrinsvis interaktive arbejdsformer med henblik på udvikling af elevernes kommunikative kompetencer. Fagets discipliner skal opleves som en helhed, der i overensstemmelse med læringsmålene primært fokuserer på anvendelsesaspektet.

Eleverne skal erhverve sig den viden om sprog, der er nødvendig for at udvikle de kommunikative kompetencer og centralt i undervisningen står elevernes muligheder for egen sprogproduktion og udfoldelse i forhold tillæringsmålene. Fluency prioriteres højere end sproglig præcision. Et vist kendskab til lytte-, læse- og kommunikationsstrategier skal give eleverne redskaber til at kunne igangsætte og opretholde en kommunikation. Grammatik, tekstanalyse og fremmedsprogstilegnelse

inddrages i relevant omfang og under hensyntagen til den faglige progression. Undervisningen foregår i størst muligt omfang på fransk.

(...) Arbejdet med fransk kultur og samfundsforhold inddrages og integreres løbende i arbejdet med stoffet. Skriftligt arbejde inddrages i begrænset omfang som en støttedisciplin til den mundtlige dimension. Til retning og kommentering afleveres 6 frie skriftlige opgaver à 1-2 sider og 5 skriftlige opgaver à 0,5-1 side jævnt fordelt over det samlede forløb

Efter begynderundervisningen det første år, organiseres arbejdet med tekstlæsningen, hvor læsning af emner, og de faglige mål integreres i dette arbejde. Således skal det ideelle emne:

- inddrage såvel tekst som lyd og billede
- omfatte tekster fra flere genrer
- inddrage frankofont materiale
- medtænke historiske og samfundsmæssige forhold
- kunne lægge op til samspil med andre fag
- integrere grammatikundervisningen, så eleverne oplever fagets discipliner som en helhed
- inddrage såvel skriftlighed som mundtlighed
- tage højde for, at både samtale- og præsentationskompetencen skal udvikles
- planlægges, så arbejdsformerne varieres
- indtænkes i eksamenssammenhæng

Hvis det ikke er muligt at finde lyd og billede med tilknytning til det konkrete emne, skal der arbejdes med lyd og billede i andre sammenhænge. Desuden er det vigtigt at understrege, at et emne ikke kan bestå af én tekst alene, da de faglige mål så ikke vil kunne opfyldes. Til gengæld kan én tekst indgå i flere emner.

Emnelæsningen afrundes ved at arbejde overordnet med de emnerrelevante gloser, fremdrage indholdet og perspektivere dette både for hver enkelt tekst og for emnet som helhed.

Arbejdsformerne varieres, således at der veksles mellem høj og lav styring. Den høje styring vil oftest være mest hensigtsmæssig i begyndelsen, hvorimod eleverne i den sidste halvdel af forløbet skal beherske mere selvstændige og studierelevante arbejdsformer.

Her følger forslag til materialeliste, der kan arbejdes med:

- grundforløbssystemet "carte blanche" hvor både grundbog og øvebog spiller sammen som et samlet "system".
- "la boîte aux lettres" (forlaget Kaleidoscope)
- "l'assassin" af Wilfrid Simon (forlaget Kaleidoscope)
- filmen og manus "Le fabuleux destin d'Amélie Poulain"
- "Le petit prince" af Saint-Exupéry
- "Née en France" af Aïcha Benaïssa
- SDF

It er en integreret del af franskundervisningen, både hvad angår indholdsdimensionen og sprogfærdigheden. På indholdssiden bruges it til informationssøgning inden for de studerede emner. I arbejdet med den skriftlige sprogfærdighed anvendes relevante interaktive øvelser og

træningsprogrammer. Forståelse af talt fransk sikres ved, at eleverne hører sproget formidlet gennem forskellige medier.

It og elektroniske medier inddrages løbende som et naturligt og integreret didaktisk og pædagogisk redskab. Anvendelsen heraf bidrager blandt andet til variation, aktualitet og færdighedstræning og understøtter læringsprocessen hos den enkelte elev.

Et bredt udbud af medier, både tekstbaserede og ikke-tekstbaserede, anvendes i undervisningen for at sikre, at eleverne oplever sproget i autentiske sammenhænge, og for samtidig at formidle et aktuelt og opdateret billede af de fransksprogede lande. Arbejdet med elektroniske medier i sådanne sammenhænge er således *også* et sprogligt arbejde, hvor eleverne skal lære at anvende relevante læse- og lyttestrategier.

Når internettet bruges til informationssøgning skal man sikre sig, at eleverne kan anvende relevante søgeteknikker og kildekritisk analyse. Da søgninger ofte resulterer i større tekstmaterialer får eleverne også her stor gavn af at kunne anvende forskellige læsestrategier.

Til arbejdet med ordforråd og grammatik anbefales både netbaserede interaktive øvelser og træningsprogrammer på fx <http://www.lepointdufle.net>

4.3 Fagsprog

Undervisningen skal tilrettelægges, således at der arbejdes systematisk med udvikling af elevernes fagsprog og forståelse og anvendelse af fagets terminologi. Undervisningen skal tilrettelægges, så eleverne gradvist opnår en sikkerhed i forståelse og brug af før-faglige begreber.

Indlæring af sprog fordrer en eller anden grad af kendskab til den grammatiske terminologi. En udfordring for gymnasieeleverne er i praksis at anvende de teoretisk indlærte begreber med en rimelig grad af korrekthed når de skal udtrykke sætninger på et nyt sprog. Det forventes naturligvis at eleverne i et eller andet omfang har en forforståelse af nogle af de helt elementære grammatiske begreber og har et nogenlunde kendskab til sprogets syntaks hvor grammatikken anvendes aktivt. Dette grammatiske begrebsapparat vil blive udvidet og sikret efterhånden som undervisningen skrider frem. Om man vil anvende de danske eller latinske betegnelser eller begge må være et individuelt valg som den enkelte underviser træffer. Ved indlæring af et nyt fremmedsprog er det vigtigt at eleverne systematisk indlærer faste vendinger / standardfraser som de kan bruge i forbindelse med stort set alle emner. Det vil give dem tilliden og troen på at de rent faktisk har lært noget og at det er noget de kan anvende i den videre progression.

4.4 Samspil med andre fag

Undervisningen skal tilrettelægges, så der i perioder arbejdes tværfagligt og drages paralleller til andre fags vidensområder. Der skal arbejdes med mindst ét tværfagligt projekt i samarbejde med et eller flere af de øvrige fag. Fag som historie, kulturfag og andre sprogfag er oplagte samarbejdspartnere. Efter projektperioden afleveres en fælles dokumentation for fagene.

Fransk kan naturligt indgå i samspil med en række andre fag på forskellige måder og niveauer.

Når faget er med i en studieretning, indgår faget i samspil med fx samfundsvidenskabelige hovedområder og med de øvrige sproglig-humanistiske fag. Det er vigtigt at understrege, at samarbejdet fagene imellem sker på et ligeværdigt grundlag, og at hvert fag bidrager med de vinkler og metoder, der er kendetegnende for faget. Det er i dette samspil vigtigt, at faget fransk bidrager til en globaliseret opfattelse af de studerede emner gennem elevernes kernefaglige viden om fransktalende landes kultur og samfundsforhold. I de tilfælde, hvor det er praktisk muligt, kan fransk som valgfag desuden bidrage til et emne inden for studieretningen. Det er ligeledes vigtigt at betone, at der i samspillet med de andre fag fortsat skal arbejdes videre med de generelle kompetencer og med fagets kerneområder, samt at progressionen skal medtænkes i emneforløbene.

Hvad angår den sproglige dimension, er det vigtigt, at teksterne tilpasses det niveau, eleven er på sprogligt, og at teksterne på fransk ikke er for svære, så den faglige udfordring i forbindelse med samspillet med andre fag ikke erstattes af frustrationer over manglende forståelse af materialet. Der vil være brug for i en vis udstrækning at bruge tekster på dansk eller evt. engelsk. Hvis der inddrages svære tekster på fransk, kan læreren evt. lave et resumé på et letforståeligt fransk eller på dansk, så eleven opnår forståelse for og indsigt i de sammenhænge, der kan etableres på tværs af de forskellige fag, der indgår i samarbejdet.

5. Evaluering

5.1 Løbende evaluering

Gennem individuel vejledning og brug af test, screening og selvevaluering får eleverne undervejs i det samlede forløb en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. Der inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål. Evalueringen skal være fremadrettet.

Der skal foregå en løbende evaluering og selvevaluering af elevernes mundtlige og skriftlige færdigheder. Evalueringen skal være fremadrettet. Det betyder, at der skal gives forslag til, hvordan den enkelte elev gradvist bliver i stand til at udvikle sine faglige kompetencer og dermed opfylde de faglige mål. Dette kan fx gøres ved brug af portfolio eller læringslogbog.

Ved tilrettelæggelsen af screeninger eller tests bør man fokusere på, at de fem kommunikative færdigheder lytteforståelse, samtalefærdighed, læseforståelse, mundtlig redegørelse og skrivefærdighed alle evalueres undervejs i forløbet. Heraf følger, at screeninger og tests ikke altid er skriftlige. Screeninger og tests tilrettelægges under hensyntagen til aktuelt niveau og med den sproglige progression samt kernestoffet for øje.

Fokus i den fremadrettede evaluering forskydes fra systematisk fejlfinding til diagnosticering af særlige indsatsområder hos den enkelte elev, således at eleven ikke skal koncentrere sig om alt på én gang, men lære i små overskuelige bidder. Det er vigtigt at være opmærksom på, at visse fejl kan være udtryk for, at eleven bevæger sig i den rigtige retning, og sådanne fejl bør derfor fremkalde en positiv, men korrigerende tilbagemelding fra læreren. ”il a prenu” er et eksempel på en sådan fejl, som en logisk slutning ud fra de regelmæssige verbers bøjningsstruktur, og som viser, at eleven er i stand til at overføre og generalisere allerede indlært viden.

I forbindelse med både mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed kan læreren vælge at give differentieret feedback, således at nogle elever får kommentarer til alle fejl, mens andre får respons efter for-

skelligt fokus: possessive pronominer, kongruens etc. Det er vigtigt at påpege fremskridt inden for de valgte fokusområder og at give positiv kritik der, hvor eleven klarer de sproglige og indholdsmæssige udfordringer. Det anbefales at inddrage eleverne aktivt i feedbackprocessen, fx ved at anvende diverse rettenøgler eller minimal retning hvor læreren markerer ved hjælp af en streg ud for den linie i opgaven, der er fejl i. Eleven skal herefter selv finde og rette fejlen. Det kan også være en god idé i perioder kun at markere udvalgte eller typiske fejl.

5.2 Prøveform

Der afholdes en mundtlig prøve på baggrund af en opgave med en ukendt, ubearbejdet fransksproget prosatekst med et omfang på ca. 1 normalside. Teksten har tilknytning til et af de studerede emner. En opgave indeholder desuden et ukendt billedmateriale om almene emner.

Eksaminationen består af to dele. Første del af prøven består af en redegørelse fra eleven og en uddybende samtale på fransk samt prøvning i tekstforståelse. Den anden del af prøven består af en samtale på fransk med udgangspunkt i billedmaterialet.

Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid, og eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand.

Hvad angår den ukendte tekst, der skal relateres til et af de studerede emner, så bør det ukendte tekstmateriale forsynes med kilde, forfatter, udgivelsesår og linjetæller, samt angivelse af hvilket emne, materialet har tilknytning til. Som hovedregel gælder, at et tekstmateriale er et *tekstmateriale*. Dvs. der kan ikke inkluderes billeder. Dog vil der være tilfælde, hvor billeder naturligt indgår, fx hvis den ukendte tekst er en avisartikel (eller et uddrag af en sådan), hvor der i artiklen oprindeligt er et foto. Da vil billedet blot følge med og ikke medtælle normalsideoptællingen. Censor står inde for, at de valgte tekster mht. sværhedsgrad er niveausvarende, og at formalia er opfyldt. Er dette ikke tilfældet, må censor gøre indsigelse.

De emner, der indgår som grundlag for prøven, tilsammen skal dække de faglige mål og kernestoffet. Et for begrænset antal emner vil således ikke være et tilstrækkeligt grundlag for at kunne afprøve fagets og niveauets faglige mål og kernestof.

Eleverne skal på forhånd vide, hvilke emner, der indgår som grundlag for prøven.

I sin præsentation vælger eksaminanden selv, hvilken vinkel der lægges på teksten, hvad der er relevant at trække frem og ikke, osv., og dette gælder også et evt. medfølgende billede. Under præsentationen skal eksaminanden inddrage det studerede emne, som tekstmaterialet knytter sig til. I den efterfølgende samtale mellem eksaminand og eksaminator uddybes eksaminandens forståelse af tekstmaterialet og af dets relation til det studerede emne. Under præsentationen kan eksaminanden benytte egne noter eller lignende, men oplæsning herfra kan ikke i sig selv tælle positivt i bedømmelsen. Under selve eksaminationen er der ikke tid til at konsultere noter, slå ord eller realia op eller lignende, men eksaminanden kan eksempelvis støtte sig til kortere gloselister eller mindmaps, ligesom eksaminanden kort kan citere fra nogle medbragte værker for at underbygge væsentlige pointer i sin perspektivering til det læste emne.

Vedr. Det ukendte billedmateriale er det vigtige her den spontane samtale, interaktionen mellem

eksaminator/censor og eksaminanden. Eksaminanden skal naturligvis demonstrere en forståelse af, hvad billedet forestiller eller udtrykker, men det vil være forkert at tale om egentlig billedanalyse, hvilket ikke er hensigten med denne delprøve. Samtidig er det vigtigt at understrege, at eksaminanden i samtalen skal demonstrere, at han/hun kan bevæge sig sprogligt spontant på flere niveauer (fx fra *on voit que* til *on comprend que*), og det vil være i denne sammenhæng, at eksaminanden får brug for at inddrage viden om kulturelle, samfundsmæssige, historiske og/eller almenmenneskelige forhold. En billedbeskrivelse i sig selv er altså ikke tilstrækkeligt. De billeder, der vælges som prøvemateriale, må ikke relatere sig åbenlyst til de studerede emner, og det må heller ikke være et materiale, der lægger op til beretning eller fortælling, fx tegneseriestriber. Det er vigtigt, at det bliver en samtale og ikke et forhør, og denne del af prøven skal vurderes på det grundlag. En forudsætning for, at samtalen glider, er bl.a. eksaminandens ordforråd og sproglige beredskab generelt, men det vil ikke kunne kræves, at der optræder et bestemt antal gambitter, eller at der spores et bestemt antal endsige en bestemt slags kommunikationsstrategier. Der kan på billedmaterialet være en kort titel på fransk, fx i forbindelse med et billede fra en avis.

5.3 Bedømmelseskriterier

Ved prøven bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til læringsmålene. Der lægges vægt på, at eksaminanden på fransk kan redegøre for det ukendte tekstmateriale og inddrage relevante elementer af fransk og frankofon kultur, litteratur og samfund fra det studerede emne. Endvidere lægges der vægt på samtalefærdighed om almene emner og tekstforståelse. Sammenhængende sprogbrug er vigtigere end korrekthed i detaljen. Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering

Der gives én samlet karakter for eksaminandens præstation. Der anlægges en helhedsvurdering af eksaminandens præsenterings-, samtale- og redegørelseskompetence, forståelse af eksaminators spørgsmål, forståelse af og kendskab til det ukendte tekstmateriale, kendskab til det studerede emne og evne til at perspektivere til dette.

Ved bedømmelsen af den produktive sprogfærdighed lægges mest vægt på, hvad eksaminanden formår at udtrykke. Naturligvis skal eksaminanden tale så korrekt som muligt både med hensyn til udtale/intonation og grammatik, men i stedet for at opregne fejl skal eksaminator og censor snarere vurdere præstationen efter, i hvor høj grad eksaminanden reelt har formået at sige noget. En indholdsrig samtale med nogle sproglige fejl skal vurderes højere end en samtale, hvor eksaminanden ikke vover sig ud over de mest almindelige konstruktioner og derfor heller ikke laver så mange fejl.